

Dimensions and Methods of Hybrid Warfare by Israeli Lobbies Against the Islamic Republic of Iran: Focus on AIPAC Activities

Mostafa Delavar PourAghad

Assistant Professor, Islamic Consultative Assembly Research Center, Tehran, Iran.
delavarpour786@gmail.com

Abstract

In the second phase of the Islamic Revolution, the nature, diversity, complexity, sources, and drivers of threats have undergone significant changes. Israeli lobbies in the United States, particularly AIPAC, have prioritized targeting various economic, security, political, social, cultural, and technological domains, aiming to alter behavioral patterns and transform the nature of the Islamic Republic of Iran through techniques of hybrid operations, narrative warfare, and cognitive warfare. Hybrid threats fall under the umbrella of national security threats, aiming to challenge the survival and stability of the system. Hybrid warfare resembles a multi-variable equation that must be addressed at various governance levels. This study explores the influential elements of hybrid warfare, as well as AIPAC's narrative and hybrid methods against the Islamic Republic of Iran, aiming to persuade and manipulate U.S. Congress members and White House officials to impose multi-layered threats against Iran. Using a descriptive-explanatory research method, the findings reveal that AIPAC utilizes fabricated news and narratives to obstruct Iran's rapprochement with neighboring countries, its reconciliation with the European Union, and its membership in international forums. Additionally, through establishing think tanks, employing senior managers of prominent American research institutions, and supporting aligned researchers as witnesses in Congressional hearings, the lobby leverages expert networks to maximize pressure on Iran. Consequently, systematic and preemptive management of hybrid aggression by lobbies opposing the Islamic Republic of Iran, particularly Israeli lobbies such as AIPAC, requires the development of indigenous models and transformations in tools and methods of threat management.

Keywords: Hybrid Warfare, Psychological Operations, Cognitive Warfare, National Security, Islamic Republic of Iran, Narrative Warfare, AIPAC, U.S. Congress.

ابعاد و روش‌های جنگ ترکیبی لابی‌های اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر فعالیت لابی ایک

مصطفی دلاور پور اقدم

استادیار، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، تهران، ایران. delavarpour786@gmail.com

چکیده

در گام دوم انقلاب، ماهیت، تنوع، پیچیدگی، مراجع و مولدهای وقوع تهدید با تغییراتی مواجه شده‌اند و لابی‌های اسرائیل در ایالات متحده آمریکا، به ویژه لابی ایک، با هدف‌گیری حوزه‌های مختلف اقتصادی، امنیتی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و فن‌آورانه، تغییر الگوهای رفتاری و دگردیسی ماهیت نظام جمهوری اسلامی ایران با استفاده از فنون عملیات ترکیبی، جنگ روایت‌ها و جنگ شناختی را در اولویت قرار داده‌اند. تهدیدات ترکیبی یا هیبریدی در ذیل تهدیدات امنیت ملی قرار دارند و موجودیت و بقای نظام را هدف قرار می‌دهند. جنگ ترکیبی همانند یک معادله چندمجهولی است که باید در لایه‌های مختلف حکمرانی مورد توجه قرار گیرد. در این پژوهش، علاوه بر تبیین عناصر تأثیرگذار بر جنگ ترکیبی، شیوه‌های جنگ روایت‌ها و هیبریدی لابی ایک علیه جمهوری اسلامی ایران، برای ترغیب و فریب قانونگذاران کنگره آمریکا و دولتمردان کاخ سفید، برای اعمال تهدیدات چندلایه‌ای علیه ایران بررسی شده است. روش تحقیق توصیفی - تبیینی بوده و نتایج نشان داد که، لابی مذکور از طریق جعل اخبار و روایت‌ها، در برابر هرگونه تقریب روابط ایران با همسایگان، ترمیم روابط ایران با اتحادیه اروپا و عضویت ایران در مجامع بین‌المللی سنگ‌اندازی نموده و در پوشش تأسیس اتاق فکر، استخدام مدیران ارشد اندیشکده‌های مطرح آمریکا و حمایت از حضور پژوهشگران همسو در جایگاه شهود جلسات استماع کنگره، از ظرفیت جامعه خبرگری در جهت فشار حداکثری علیه ایران استفاده می‌کند. در نتیجه مدیریت نظام‌مند و پیش‌رویدادی تهاجم ترکیبی لابی‌های مخالف جمهوری اسلامی ایران در ایالات متحده آمریکا، به ویژه لابی‌های اسرائیل از جمله ایک، مستلزم طراحی الگویی بومی و تحول در ابزار و روش‌های مدیریت تهدید است.

کلیدواژه‌ها: جنگ ترکیبی، عملیات روانی، جنگ شناختی، امنیت ملی، جمهوری اسلامی ایران، جنگ روایت‌ها، لابی ایک، کنگره آمریکا.

استاد به این مقاله: دلاور پور اقدم، مصطفی (۱۴۰۳). ابعاد و روش‌های جنگ ترکیبی لابی‌های اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر فعالیت لابی ایک. *سیاست‌پژوهی ایرانی*، ۱۱(۳)، ص ۵۳-۷۶.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۰۵؛ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۲/۰۳/۳۱؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۲۱؛ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۳/۰۷/۰۲

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم

نوع مقاله: پژوهشی

© نویسندگان.

۱. مقدمه

به نظر می‌رسد شیب و سرعت تهدیدهای امنیت ملی در افق قانون برنامه هفتم توسعه به سمت تعمیق و گسترش تهدیدات لایه‌ای در حال حرکت است، به طوری که رهبر معظم انقلاب در چند سال اخیر بارها بر هوشیاری و خرد جمعی مسئولان و مردم در برابر آفندهای تهاجم ترکیبی، جنگ شناختی، جنگ روایت‌ها و عملیات روانی دشمنان ملت ایران تأکید کرده‌اند (مقام معظم رهبری، ۱۴۰۲). نکثر و تنوع ابزار و روش‌های تهاجم ترکیبی باعث شکل‌گیری حفره‌های مطالعاتی در ذهن اغلب خبرگان امنیت ملی و دانش‌پژوهان سیاست خارجی پیرامون نحوه مواجهه با ابعاد جنگ ترکیبی و اضلاع آن همچون جنگ روایت‌ها و شناختی شده است. به عبارتی، یکی از مسائل اساسی فراوری سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در افق قانون برنامه هفتم پیشرفت، اجماع نخبگانی پیرامون ابعاد و شاخص‌های تهاجم ترکیبی علیه ایران است. لابی‌های اسرائیل در ایالات متحده آمریکا به ویژه لابی ایپک، یکی از مراجع تولید فکر، پردازش و ترغیب کنگره و کاخ سفید به تهاجم ترکیبی علیه ایران هستند. در این راستا، هدف پژوهش حاضر بررسی این موضوع است که تهاجم ترکیبی لابی ایپک از چه ویژگی‌ها و ابعادی برخوردار است. از طرفی مقابله هوشمندانه با جنگ ترکیبی، مستلزم تحول در ابزار و روش‌های مدیریت پیش‌رویدادی تهدید در لایه‌های مختلف است. به همین دلیل هوشمندسازی، کارآمدگرایی، مردمی‌سازی و چابک‌سازی راهکارها، اکسیر امنیت پایدار و متوازن در برابر جنگ‌های ترکیبی هستند.

۲. چارچوب مفهومی و نظری

از نظر ریشه‌شناسی، هیبرید از کلمه لاتین «هیبریدا»^۱ به معنای «فرزند خروس رام» و در برخی دانشنامه‌ها به معنای «گراز وحشی» آمده است (ناجزر، ۱۴۰۲، ص ۳۴). «جنگ آمیخته»، «جنگ ترکیبی»^۲ یا «جنگ هیبریدی»^۳، ماتریسی از آفندهای جنگ کلاسیک، جنگ شبه سخت و تهدید نرم است. جنگ ترکیبی شامل استفاده از همه مؤلفه‌های سیاسی، اقتصادی، اطلاعاتی و نظامی با هدف ثبات‌زدایی از کشور هدف است (کلانتری، ۱۳۹۵، ص ۷۵). غفلت از جنگ ترکیبی، موجب افزایش آسیب‌پذیری در جنگ‌های آینده می‌شود. از دیدگاه «کلاوزویتز»^۴، جنگ به ادامه سیاست با ابزار قهریه اطلاق می‌شود. جنگ ترکیبی به معنای طیف وسیعی از روش‌های تهاجمی است که

1. Hibrida
2. Compound Wars
3. Hybrid Warfare
4. Clausewitz

ضرورت سناریوپردازی و آینده‌پژوهی در عرصه حکمرانی را افزایش داده است. در جنگ ترکیبی، آسیب‌پذیری‌های دولت هدف در حوزه‌های سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی، اطلاعاتی و زیرساختی تا جایی که به‌طور محسوس و عملکردی ضعیف شوند، مورد توجه قرار می‌گیرد.

جنگ ترکیبی برای نخستین بار توسط «فرانک هافمن»^۱ مطرح شد (Hoffman, 2007, p. 9). او عضو هیئت مشاوران «مؤسسه تحقیقات سیاست خارجی»^۲ و از پژوهشگران شاخص «دانشگاه دفاع ملی»^۳ مستقر در واشینگتن است (Hofmann, 1996, p. 25). وی در کتاب «نبرد در قرن بیست و یکم: تصاعد جنگ‌های هیبریدی»،^۴ ویژگی و شاخص‌های جنگ‌های هیبریدی را به صورت مبسوط توضیح داده و تصریح نموده است که قرن بیست و یکم، دوران گذار از «جنگ‌های سنتی و متعارف»^۵ به «جنگ‌های ترکیبی» است و از سال ۲۰۰۶ میلادی، پنتاگون با تغییر راهبرد دفاعی و تهیه «جدول ماتریکس»^۶، جنگ ترکیبی را در دستور کار قرار داده است. فرانک هافمن همانند مائو (طراح نظامی چین) بر این باور است که برای پیروزی در نبرد، اتکاء به قدرت نظامی کافی نیست و باید از تمامی فنون جنگ سخت، نیمه‌سخت و نرم برای براندازی یا تغییر رفتار کشور هدف استفاده نمود (Hofmann, 2021, p. 5). لابی از کلمه Lobby Run به معنی راهرو استخراج شده و در لغت به معنای تالار ورودی و سالن ملاقات مردم با نمایندگان است. در گذشته افراد برای تأمین مقاصدشان در راهروی پارلمان منتظر می‌شدند، تا با اعمال نفوذ بر قانونگذاران، به تمام یا بخشی از اهداف خود دست یابند. اولین بار واژه لابی و لابی‌گری در فرهنگ سیاسی آمریکا به‌کار گرفته شد. لابی‌گری در این کشور بسیار گسترده و فراگیر است. در حالی‌که دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه برای تصاحب قدرت با یکدیگر رقابت می‌کنند، ولی لابی‌ها به جای ورود مستقیم به قدرت، بیشتر به دنبال نفوذ بر کانون‌های قدرت هستند. به عبارتی، افزایش تأثیرگذاری بر حکمرانان از طریق فنون چانه‌زنی، دیپلماسی و عملیات روانی، ستون فقرات لابی‌گری را تشکیل می‌دهد.

از جنبه نظری، بررسی نقش لابی‌ها و گروه‌های ذی‌نفوذ در سیاست خارجی آمریکا در قالب «نظریه واقع‌گرایی نئوکلاسیک»^۷ قابل تحلیل و ارزیابی است (Mallet & Juneau, 2023, p. 1-12). لابی‌گران خود به دنبال نشستن بر اریکه قدرت نیستند، بلکه به دنبال تأثیرگذاری بر صاحبان

1. Frank Hoffman

2. Foreign Policy Research Institute

3. National Defense University

4. Conflict in the 21st Century: The Rise of Hybrid Wars

5. Traditional and Conventional Wars

6. Matrix Chart

7. Neo - Classic Realism Theory

قدرت‌اند. ساختار حکمرانی ایالات متحده آمریکا به نحوی است که در آن منفذهایی برای اعمال نفوذ بر کانون‌های قدرت تعبیه شده است. گروه‌های ذی‌نفوذ می‌توانند در انتخاب نمایندگان کنگره، انتخابات رئیس‌جمهور، تصویب لوایح، صدور فرامین اجرایی رئیس‌جمهور و مهندسی افکار عمومی بسیار تأثیرگذار عمل کنند. گروهی از تحلیلگران بر این باورند که برای واکاوی نقش لابی‌های اسرائیل در جنگ ترکیبی غرب علیه جمهوری اسلامی ایران، باید از «نظریه سازه‌نگاری سیستمیک»^۱ که توسط «الکساندر ونت»^۲ ارائه شده است، استفاده نمود. براساس نظریه ونت، ساختار شامل عناصر مادی، منافع و ایده‌ها است (حسینی، صیاد نورد و مایلی، ۱۳۹۹، ص ۱۵۳-۱۳۳). رابرت پوتنم^۳ نیز در پژوهشی با عنوان «دموکراسی و سیاست‌های داخلی: منطق بازی دو سطحی» چارچوب سیاست خارجی آمریکا را براساس یک «بازی دوسطحی»^۴ تعریف می‌کند که یک سطح آن عرصه بین‌المللی است که صحنه بده بستان بین دول، عقد پیمان، ایجاد ائتلاف، رقابت، جنگ و گسترش حوزه نفوذ و سطح دیگر آن، بده بستان صاحبان قدرت و ثروت در عرصه داخلی است که در آن هر یک از کنشگران از قبیل لابی‌گران، احزاب، فعالان اقتصادی، سلبریتی‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد، بخش خصوصی و سرمایه‌داران تلاش می‌کنند سهم و منافع خود را در سبد توزیع ثروت و قدرت تضمین کنند (تابع افشار و برزگر، ۱۳۹۶، ص ۶۹-۴۲). لابی‌گری بخشی از اهرم کنشگران غیردولتی برای نقش‌آفرینی غیرمستقیم در سیاست خارجی است.

۳. عناصر و شاخص‌های تأثیرگذار بر جنگ ترکیبی

عوامل متعددی در گذار از جنگ‌های کلاسیک و شبه‌سخت به جنگ‌های ترکیبی تأثیرگذار بوده‌اند که مهم‌ترین آن عبارتند از:

۱-۳. جهانی شدن و تأثیر آن بر تنوع و پیچیدگی جنگ‌های آینده

«جهانی شدن»^۵ از پیشران‌های تحوّل و گذار از جنگ‌های کلاسیک و سنتی به جنگ‌های هیبریدی است. از منظر امانوئل ریشر،^۶ جامعه شبکه‌ای، مولود جهانی شدن است. در هزاره سوم میلادی، جهان با انقلاب فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات مواجه شده که برخی نظریه‌پردازان از آن با

1. Systemic Constructivism Theory
2. Alexander Wendt
3. Robert Putnam
4. Two Level Game
5. Globalization
6. Emanuel Richter

عنوان «دهکده جهانی»^۱ نام می‌برند. دهکده جهانی پدیده‌ای را توصیف می‌کند که کل جهان در نتیجه توسعه فناوری‌های رسانه‌ای در سراسر جهان به هم پیوسته‌تر می‌شود. این اصطلاح توسط نظریه‌پرداز رسانه‌ای کانادایی اریک مارشال مک لوهان^۲ در دو کتاب «کهکشان گوتنبرگ: ساخت انسان تایپوگرافیک»^۳ (۱۹۶۲) و «فهم رسانه»^۴ (۱۹۶۴) ابداع شد (McLuhan, 2018, p. 5).

جدول ۱- ویژگی جنگ‌های آینده با بررسی موردی جمهوری اسلامی ایران

ویژگی کلی جنگ‌های آینده	ویژگی جنگ‌های آینده علیه جمهوری اسلامی ایران
درهم تنیدگی و تأثیرگذاری متقابل تهدیدهای نظامی و امنیتی	استفاده از روش‌های جنگ اطلاعاتی، نفوذ و خرابکاری
اصل غافلگیری تهدید	استفاده از فن‌آوری «ریزپرنده‌ها» ^۵ با رویکرد خرابکاری یا جاسوسی از تأسیسات راهبردی و اماکن طبقه‌بندی شده
گسترده‌گی جغرافیایی عملیات	افزایش تهدیدات سایبری
مدیریت دقیق برخط و فن‌آوری پایه	استفاده از ظرفیت فن‌آوری‌های نوین همچون هوش مصنوعی
سیالیت میدان و قابلیت انعطاف بالا در صحنه عملیات	تلفیق توانمندی‌های سخت، شبه‌سخت و نرم
بزرگنمایی کاستی‌ها و کوچک‌نمایی قابلیت‌های کشور هدف	هراساندن کشورها از قابلیت‌های هسته‌ای، موشکی و پهپادی ایران
مهندسی افکار عمومی از طریق اصحاب رسانه و شبکه‌های اجتماعی	استفاده از فنون جنگ شناختی و هوش هیجانی برای مدیریت افکار عمومی ایرانیان داخل و خارج از کشور
هوشمندسازی تسلیحات و بالا بردن دقت موشک‌ها و «پهپادهای انتحاری» ^۶	زمینه‌سازی برای آشوب‌های داخلی و شکل‌گیری واگرایی قومی و فرقه‌ای
به حداقل رساندن زمان اجرای عملیات	ایجاد جنگ احزاب و اعتمادزدایی بین مردم و کارگزاران
مدیریت پیش‌رویدادی جنگ‌های آینده (آذرپی، ۱۳۸۵، ص ۱۱۱)	انزوای ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی
استفاده از گروه‌های تروریستی فراملی و فراملی در محیط قومی- مذهبی	ایجاد ائتلاف‌های نظامی، سیاسی و اطلاعاتی علیه جمهوری اسلامی ایران
خصوصی‌سازی و استفاده از توان شرکت‌های امنیتی	اخلال در فروش نفت و دستیابی ایران به منابع ارزی قابل اتکاء

1. Global Village
2. Eric Marshall McLuhan
3. The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man
4. Understanding Media
5. Micro air vehicle

نوعی هواپیمای بدون سرنشین یا پهپاد که در اندازه‌های کوچک یا بسیار کوچک (در حدود چند سانتیمتر) ساخته می‌شود.

6. Suicide drone

ویژگی کلی جنگ‌های آینده	ویژگی جنگ‌های آینده علیه جمهوری اسلامی ایران
شناخت‌محور بودن	ایجاد گفتمان‌های نوین تحریمی و طرح موضوع‌های مرتبط با ایران در شورای امنیت سازمان ملل
نامتقارن بودن جنگ‌های آینده	تحریف واقعیت‌ها در چارچوب جنگ روایت‌ها
دریا-پایه و هوا-پایه بودن و استفاده حداقلی از نیروی زمینی	تصویب قوانین جامع تحریمی
افزایش نقش لابی‌ها و اندیشکده‌ها در تحریف اخبار	انتفاع سیاسی، تبلیغاتی و گاهی امنیتی از جامعه ایرانیان خارج از کشور

۳-۲. افزایش کنشگری بازیگران غیردولتی در جنگ‌های ترکیبی

یکی از ویژگی‌های جنگ ترکیبی، افزایش نقش کنشگران غیردولتی در معادلات جنگ‌های ترکیبی و هیبریدی است که مهم‌ترین آن عبارتند از:

الف) گروه‌های تروریستی: پس از حوادث یازده سپتامبر ۲۰۰۱، به تدریج کنشگری گروه‌های تروریستی در عرصه روابط خارجی و جنگ‌های نوظهور افزایش یافته و تغییراتی در عرصه جنگ‌های نسل پنجم به وجود آمده است، به طوری که این گروه‌ها به عنوان یکی از کنشگران غیردولتی و با استفاده از فضای رسانه‌ای و فعالیت‌های شبکه‌ای، به دنبال تأثیرگذاری بر معادلات قدرت هستند (Rauta, 2020, p. 868).

ب) سلبریتی‌ها: با افزایش کنشگری بازیگران غیردولتی در معادلات سیاسی و اجتماعی، پدیده‌ای با عنوان «سلبریتی»^۱ در ادبیات جامعه‌شناسان سیاسی پدیدار شده که نقش اثرگذاری را در مدیریت اذهان عمومی دارند و می‌توانند به عنوان یک عنصر پسران یا پیشران تحکیم انسجام داخلی نقش آفرینی نمایند. سلبریتی شکل جدیدی از شهرت بوده که تحت تأثیر برخی تغییرات اجتماعی نظیر رسانه‌ای شدن، افول دین رسمی سازمان‌یافته و افول اقتدار گروه‌های مرجع سنتی ظهور کرده است (اجتهادی و کشفانی‌نیا، ۱۳۹۸، ص ۱۴۸-۱۱۳).

ج) اندیشکده‌ها و مخازن فکری: اندیشکده‌ها و مخازن فکری، مصداق دیگری از کنشگری بازیگران غیردولتی در جنگ‌های ترکیبی است. اتاق‌های فکر به دلیل تولید محتوا، نقش تأثیرگذاری را بر شکل‌گیری تهاجم ترکیبی دارند که از مصادیق آن می‌توان به تأثیر اندیشکده بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها به ویژه «مارک دویوویتس»^۲ و «امانول اتولنگی»^۳ در تحریم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی توسط ایالات متحده آمریکا اشاره کرد (Congressional Research Service, 2024, p. 2).

1. Celebrity
2. Mark Dubowitz
3. Emanuele Ottolenghi

به عنوان مصداقی دیگر، می‌توان به جنگ روایت‌ها و خلق اخبار جعلی «مؤسسه تحقیقاتی علوم و امنیت بین‌الملل»^۱ در مرعوب‌سازی قانونگذاران آمریکایی، اتحادیه اروپا و کشورهای همسایه از فعالیت‌های موشکی و هسته‌ای ایران اشاره نمود. این مؤسسه همواره با تفسیر جانبدارانه تصاویر ماهواره‌ای، این گزاره را به قانونگذاران کنگره و دولت‌مردان کاخ سفید القاء نموده که ایران با «مخفی‌کاری»^۲ ساخت تونل‌های زیرزمینی در تأسیسات غنی‌سازی نطنز و فوردو، به «نقطه غیرقابل برگشت»^۳ دانش هسته‌ای نظامی بسیار نزدیک شده است و با تحریف اخبار و جعل روایت‌ها، اذهان قانونگذاران کنگره را برای تصویب تحریم‌های جدید آماده می‌کند (Albright, 2007). در همین راستا، دیوید آلبرایت، رئیس این مؤسسه مطالعاتی با سابقه حضور در چندین جلسه استماع کنگره، از اجرایی شدن یک «نظام جامع راستی‌آزمایی»^۴ علیه جمهوری اسلامی ایران حمایت نموده است (Albright, 2014). تمامی این گزاره‌ها به خوبی تأثیر کنشگران غیردولتی بر شکل‌گیری جنگ روایت‌ها علیه جمهوری اسلامی ایران را نشان می‌دهد.

د) لابی‌ها: جدا از ظرفیت‌های دیپلماسی رسمی، نقش و اهمیت شاخه‌های دیپلماسی عمومی همچون دیپلماسی رسانه‌ای، دیپلماسی پارلمانی، دیپلماسی فرهنگی و لابی‌گری نیز در جنگ‌های ترکیبی غیرقابل انکار است، به طوری که برآورد جنگ روایت‌ها و عملیات ترکیبی آمریکا علیه ایران، بدون تحلیل محتوای فعالیت لابی‌های اسرائیل در این کشور میسر نیست. مهم‌ترین دلیلی که ایالات متحده آمریکا را به بهشت لابی‌گران تبدیل نموده است، پذیرفته شدن لابی‌گری در نظام حقوقی این کشور و تصویب قوانین خاص برای شفاف‌سازی و ضابطه‌مند نمودن لابی‌گری با کانون‌های قدرت است و لابی‌های اسرائیل به ویژه لابی‌ایپک، با مطالعه ظرفیت‌های قانون اساسی آمریکا، در سال‌های اخیر به سمت طراحی جنگ روایت‌ها و شناختی علیه جمهوری اسلامی ایران گام برداشته است (دلاورپوراقدم و دهقانی فیروزآبادی، ۱۳۹۶، ص ۳۸). به طوری که لابی‌ایپک از لحاظ تاریخی، اسب تروای اسرائیل برای نفوذ در بدنه نظام تصمیم‌گیری دولت و کنگره آمریکاست و استفاده از فنون وارونه‌سازی و کاریکاتورسیم تبلیغاتی در جنگ روایت‌ها و گفتمانی لابی‌ایپک، بسیار بروز و ظهور دارد. القای تهدیدات کاذب از طرف جمهوری اسلامی ایران و بزرگنمایی آنها با هدف توجیه انباشت زرادخانه‌های اتمی اسرائیل، بخشی از جنگ روایت‌های ایپک از دریچه ایران‌هراسی است (دلاورپوراقدم، ۱۴۰۱، ص ۵).

1. Institute for Science and International Security
2. Concealment
3. No - return point
4. Comprehensive verification system

یکی از مقاصد لابی‌های اسرائیل از جمله ایپک، تأثیرگذاری بر خروجی جلسات استماع کنگره آمریکا است. جلسات استماع کمیته‌های دائمی کنگره، مهم‌ترین میدان تأثیرگذاری بر قانونگذاران آمریکا برای اعمال تحریم‌های جدید علیه جمهوری اسلامی ایران است. این جلسات به دلیل حضور همزمان قانونگذاران و دولتمردان ارشد کاخ سفید، به مهم‌ترین کانون توجه لابی‌ها و مراکز پژوهشی مطرح آمریکا برای تبادل افکار و چانه‌زنی در خصوص فشار حداکثری به جمهوری اسلامی ایران تبدیل شده‌اند (دلورپوراقدم، ۱۳۹۲، ص ۱۴). جلسات استماع ستون فقرات تصمیم‌سازی کمیته‌های کنگره از دریچه اشتراک‌گذاری نظرات قانونگذاران، دولتمردان و کارشناسان اندیشکده‌ها و دستگاه‌های اجرایی است (U.S. Congress, 2024, p. 2).

نفوذ در بین کنشگران و نهادهای وابسته به کنگره آمریکا همچون مرکز خدمات پژوهشی و دیوان محاسبات، قانونگذاران تأثیرگذار، رهبران دو حزب دموکرات و جمهوری‌خواه، رؤسای کمیته‌های دائمی و مدیران ارشد اجرایی، و همراه نمودن آنان با سیاست‌های ضد ایرانی، برخی روش‌های جنگ ترکیبی لابی ایپک علیه جمهوری اسلامی ایران است (احمدی لفورکی، ۱۳۸۶، ص ۵).

مراکز پژوهشی با مفهوم‌سازی و ارائه تحلیل‌های هدفدار، نقش گفتمان‌سازی، لابی‌های صهیونیستی نقش پل ارتباطی با کانون‌های قدرت و رسانه‌های نزدیک به لابی‌های اسرائیل نیز وظیفه وارونه‌سازی اخبار و جعل روایت‌ها را برعهده دارند. در مرحله آخر نیز، قانونگذاران و دولتمردان کاخ سفید متأثر از جریان‌های ذی‌نفوذ و جنگ روایت‌ها و رسانه‌ای لابی‌های اسرائیل، به سمت وضع قوانین، پیاده‌سازی و نظارت بر اجرای دقیق قوانین و فرامین اجرایی مخالف جمهوری اسلامی ایران هدایت می‌شوند (Ahmadi, 2014, p. 57-87). به همین دلیل مهم‌ترین هدف لابی‌های اسرائیل، ریزنی نهان و آشکار با اندیشکده‌ها، قانونگذاران شاخص کنگره، حلقه اول مشاوران ارشد رئیس جمهور و چهره‌های شاخص در وزارت خزانه‌داری و نیروهای مسلح آمریکاست. به طوری که رصد فعالیت لابی‌های صهیونیستی در مراکز تقنینی و اجرایی آمریکا و اتحادیه اروپا، نقش مهمی را در برآورد سناریوهای جنگ ترکیبی آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران ایفا می‌کند. در اتحادیه اروپا نیز لابی‌های صهیونیستی با استفاده از ابزار جنگ ترکیبی در قالب ایران‌هراسی و تحریف اخبار و روایت‌ها، برنامه هسته‌ای و موشکی ایران را تهدیدی برای امنیت اروپا روایت می‌کنند (الوندی و همکاران، ۱۴۰۰، ص ۲۵۴).

۳-۳. تحول در شیوه‌های نبرد با ورود به نسل پنجم جنگ‌ها

ورود به نسل پنجم جنگ‌ها به صورت مستقیم بر شیوه‌های جنگ ترکیبی تأثیر گذاشته است. صاحب‌نظران حوزه جنگ و دفاع، با توجه به پیچیدگی فنون نظامی، منشاء تهدید و تنوع شدید ابزار

نبرد، ابعاد جنگ را به پنج نسل تقسیم می‌کنند.

جدول ۲- ویژگی نسل اول و پنجم جنگ

ابعاد نبرد	ویژگی‌ها
نسل اول جنگ	نسل اول جنگ‌ها از آغاز پیدایش انسان وجود داشته و بر استفاده از سلاح سرد، نبرد زمینی، آرایش خطی و مقابله رو در رو متکی بوده و تا قرن نوزدهم و جنگ‌های ناپلئون ادامه داشت (زهدتاب، ۱۳۸۸، ص ۷۶).
نسل دوم جنگ	نسل دوم جنگ‌ها، شامل جنگ‌هایی است که استفاده از انواع تفنگ‌های جنگی و سلاح‌هایی مانند توپ و خمپاره متداول می‌شود و همچنان نبردهای زمین- پایه، سرنوشت جنگ را مشخص می‌کرد.
نسل سوم جنگ	با پیشرفت سلاح‌های مختلف و توسعه آن به عرصه دریا و هوا و نیز تولید تسلیحات شیمیایی و بیولوژیک، نسل سوم جنگ‌ها آغاز می‌شود. جنگ‌های جهانی اول، دوم و جنگ ایران و عراق در ذیل جنگ‌های نسل سوم قرار می‌گیرند.
نسل چهارم جنگ	در نسل چهارم جنگ‌ها بر اهمیت جنگ‌های شناختی، ادراکی و فن‌آوری- پایه افزوده شده (رشید و همکاران، ۱۴۰۰، ۱۶۰) و بر اهمیت عملیات‌های نامتقارن و جنگ‌های نامنظم در راهبرد دفاعی کشورها افزوده می‌شود. همزمان سرعت و شتاب بالا در استفاده از وسایل ارتباط جمعی، اینترنت و دسترسی آسان شهروندان به فضای مجازی، موجب افزایش اهمیت مدیریت هوش هیجانی و همچنین تنظیم‌گری افکار عمومی جامعه هدف با استفاده از ترفندهای عملیات روانی و رسانه‌ای شد (رحمانی، ۱۳۹۳، ص ۶۴). در نسل چهارم جنگ‌ها، مدیریت اذهان جوانان «نسل زد» ^۱ یا نت جامعه هدف، با جعل روایت‌های کاذب افزایش می‌یابد. نسل زد به جوانانی اطلاق می‌شود که بین سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۰ میلادی متولد شده و از همان ابتدا با پیشرفت‌های فضای مجازی مرتبط بوده‌اند (Pew Research Center, 2020). توسعه شتابان فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات و افزایش استفاده شهروندان از گوشی‌های هوشمند و ماهواره‌ای، فرصت نوینی را در اختیار طراحان جنگ روایت‌ها از طریق شایعه‌سازی و نشر اخبار جعلی به وجود آورده است. یکی از تبعات نسل چهارم جنگ‌ها نیز استفاده از ظرفیت گوشی‌های هوشمند برای مهندسی افکار عمومی کشور هدف است.
نسل پنجم جنگ	نسل نوظهور جنگنده‌های پیشرفته و موشک‌های هایپرسونیک معمولاً به‌عنوان نسل پنجم جنگ‌ها شناخته می‌شوند. در نسل پنجم جنگ‌ها روایتگری، جنگ شناختی، مصادره به مطلوب تحولات بین‌المللی و استفاده از فن‌آوری‌های نوظهور همچون هوش مصنوعی، ربات‌های نظامی یا استفاده از ماهواره‌های فوق پیشرفته برای ایجاد تغییرات آب و هوایی در کشور هدف، پررنگ‌تر می‌شود (شاکری، ۱۴۰۲، ص ۲۴۴-۲۰۲).

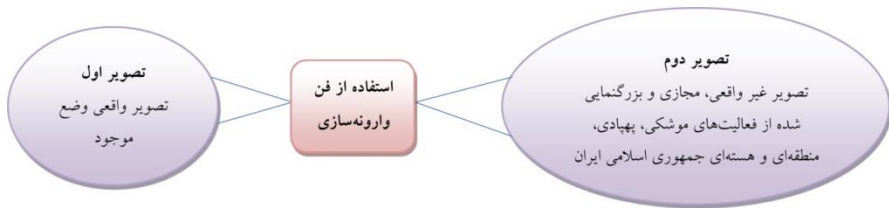
۴. ویژگی‌ها و شاخص‌های جنگ ترکیبی لابی‌های اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران

لابی‌های صهیونیستی از یک جنگ ترکیبی و لایه‌ای برای فشار حداکثری به جمهوری اسلامی ایران استفاده می‌کنند که مهم‌ترین ویژگی آن عبارتند از:

۴-۱. استفاده از فنون وارونه‌سازی اخبار و تحریف واقعیت

جنگ روایت‌ها برشی از جنگ ترکیبی است. شایان ذکر است همزمان با آغاز ریاست جمهوری

جرج دبلیو بوش، جهانی‌سازی تهدید امنیتی ایران با استفاده از فن وارونه‌سازی، در اولویت جنگ روایت‌های لابی‌ای ایک علیه جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است. در جنگ روایت‌ها با استفاده از تحریف واقعیت‌ها، مصادره به مطلوب تحولات منطقه‌ای و جهانی، و مردم‌زدایی از سپهر حکمرانی کشور هدف، در اولویت قرار می‌گیرد. در جنگ روایت‌ها، استفاده از ترفند و مهارت «وارونه‌سازی اخبار و تحریف واقعیت»^۱ در قالب «عملیات روانی چند بعدی»^۲ قابل مشاهده است. استفاده از ترفند وارونه‌سازی بر پایه اندیشه فیلسوف آلمانی، لئواشتراس^۳ بنا شده است (محشوری و همکاران، ۱۴۰۱، ص ۷۳-۵۴). لئواشتراس تصریح می‌کند که هر رژیم سیاسی برای صیانت از یکپارچگی ملی و پشتیبانی عمومی از سیاست‌هایش، به خلق یک دشمن فرضی نیاز دارد (دهشیار، ۱۳۸۴، ص ۳۲) و یکی از روش‌های مرسوم لابی‌های اسرائیل، به ویژه لابی‌ای ایک، برای فریب قانونگذاران آمریکایی به تصویب قوانین تحریمی علیه ایران، استفاده از فن وارونه‌سازی است.

شکل ۱- کاربرد فن وارونه‌سازی در جنگ روایت‌های لابی ایک (دلاورپوراقدم و محبی، ۱۳۹۲، ص ۵۶)

شکل شماره (۱) بیانگر تصویر واقعی از شرایط حقوق بشری و اهداف و ماهیت برنامه‌های هسته‌ای، موشکی و فضایی جمهوری اسلامی ایران است. این تصویر از طریق جنگ روایت‌ها و استفاده لابی‌های اسرائیل از فنون وارونه‌سازی به تصویر دوم تبدیل می‌شود که به آن تصویر مجازی، روایت شده یا پردازش شده می‌گویند. در این تصویر با سیاه‌نمایی و تداعی شرایط بغرنج حقوق بشری در ایران، یا تداعی قریب‌الوقوع بودن دستیابی ایران به دانش هسته‌ای نظامی و ساخت موشک‌های با قابلیت حمل کلاهک اتمی، فعالیت‌های صلح‌آمیز اتمی و ساخت موشک‌های بالستیک متعارف را تهدیدی برای صلح و امنیت جهانی القاء می‌نماید (AIPAC, 2024). یکی از مهم‌ترین اهداف وارونه‌سازی اخبار و روایت‌ها، تأثیرگذاری بر گزارش‌های فصلی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در قبال ایران است (دلاورپوراقدم و همکاران، ۱۳۹۴، ص ۱۰۵). برای مثال،

1. Inverting news and distorting reality
2. Multi - dimensional PSY - War
3. Leo Strauss

لابی ایپک همواره از طریق برجسته‌سازی «مطالعات ادعایی تسلیحانی شدن» و جعل روایت‌ها پیرامون آلودگی هسته‌ای در برخی تأسیسات غیراتمی، تأثیرگذاری بر اعضای شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را در اولویت قرار داده است (جوانشیری و بصیری، ۱۳۹۸، ص ۵۷). از طرفی، لابی مذکور با القای قریب‌الوقوع بودن فنی دانشمندان هسته‌ای ایران برای غنی‌سازی ۹۰ درصدی اورانیوم، خواستار وحدت راهبردی اروپا و آمریکا برای فشار حداکثری بر ایران است.

۴-۲. پررنگ بودن ابعاد جنگ شناختی و نبرد گفتمانی

جنگ شناختی از طریق رسانه‌های اجتماعی و شبکه اینترنت به سرعت گسترش می‌یابد. اهداف اصلی لابی‌های اسرائیل در جنگ شناختی، به سمت تشکیک و اعتمادزدایی از حاکمیت و القای ناکارآمدی حکمرانان در اداره امور کشور متمرکز یافته است.

در جنگ سخت وقتی یک نیروی خودی مورد اصابت دشمن قرار می‌گیرد، یک نفر از نیروهای خودی کم می‌شود، ولی در جنگ شناختی وقتی اندیشه نیروی خودی به سمت منافع دشمن گرایش پیدا می‌کند، یک نفر از نیرو خودی کم و یک نفر به نفرت دشمن اضافه می‌شود. در جنگ شناختی تصرف زمین به معنی جنگ سخت وجود ندارد، ولی عرصه کارزار در این جنگ تفکر مردم است. در نبرد شناختی جبهه‌ای موفق است که اذهان بیشتری را تسخیر نماید. باورپذیر بودن، یکی از مؤلفه‌های مهم جنگ ادراکی و شناختی است (عراقی، و همکاران، ۱۴۰۱، ص ۱۴۲). به همین دلیل گاهی از «جنگ شناختی»^۱ با عنوان «جنگ موریه‌ای» و «جنگ ادراکی» نام می‌برند. در جنگ شناختی، عواطف و احساسات جامعه هدف مهندسی می‌شود (NATO Strategic Warfare Development Command, 2023). این نوع جنگ، شکل تکامل‌یافته‌تر، پیشرفته‌تر و اثرگذار جنگ نرم است. از ویژگی‌های مهم این جنگ، متکی بودن بر رسانه‌های نوین سایبری است که تفکر آدمی را مهندسی می‌کند. معماران جنگ شناختی به دنبال آن هستند که با تسلط بر «هوش هیجانی»^۲ و گفتمان‌سازی، اندیشه شهروندان جامعه هدف را علیه نظام سیاسی حاکم متمایل سازند (Harvard Business School Online, 2024).

۴-۳. استفاده توأمان از مصادیق جنگ‌های سخت، شبه‌سخت و نرم

معماران جنگ ترکیبی بر این باورند که برای افزایش اثرگذاری تهاجم، لازم است همزمان ترکیبی از مصادیق جنگ سخت، نرم و شبه‌سخت علیه کشور هدف به کار گرفته شود.

1. Cognitive Warfare

2. Emotional Intelligence

جدول ۳- مصادیق جنگ سخت، نرم و شبه‌سخت

نوع جنگ	مصادیق
جنگ سخت‌افزاری	<ul style="list-style-type: none"> - جنگ نیابتی هشت ساله عراق علیه جمهوری اسلامی ایران - جنگ نفت‌کش‌ها بین جمهوری اسلامی ایران و نیروهای آمریکایی
جنگ شبه‌سخت	<ul style="list-style-type: none"> - تهاجم موشکی آمریکا به هواپیمای مسافربری ایران در خلیج فارس - ترور دانشمندان هسته‌ای، خبرنگاران موشکی و فرماندهان مقاومت اسلامی - حذف خبرنگاران سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و علمی از طریق بیوتوریزم - حملات پهنادی به تأسیسات راهبردی کشور هدف - تهاجم سایبری و خرابکاری در صنایع و تأسیسات راهبردی و زیربنایی - تصویب قوانین جامع تحریمی
جنگ نرم	<ul style="list-style-type: none"> - جنگ شناختی علیه ارزش‌های دینی و آرمان‌های انقلاب اسلامی - تفسیرهای دوگانه غرب از تروریسم و حمایت از فرقه‌های تروریستی - تحریف دلایل، اهداف و آرمان‌های گفتمان انقلاب اسلامی - تبلیغ و ترویج فرقه‌های ضالّه و عرفان‌های نوظهور - تبدیل اختلاف مواضع کارگزاران نظام به جنگ احزاب - ایجاد فضای دوقطبی یا چندقطبی بین مردم با مردم، بین مردم با مسئولان و بین کارگزاران نظام - تزریق ناامیدی بین شهروندان با رویکرد مشارکت‌زدایی از انتخابات و دل‌سرد نمودن مردم برای حضور آگاهانه در پای صندوق‌های رأی - تشویق خبرنگاران دانشگاهی و صنعتی به مهاجرت با القای ناکارآمدی و بن‌بست حکمرانی در ایران - همکاری شبکه‌ای نهادهای اطلاعاتی کشورهای مخالف جمهوری اسلامی ایران - افزایش شبکه‌های رسانه‌ای ضدانقلاب - افزایش مراجع ناامنی در فضای مجازی و سایبری

۴-۴. فرسایشی کردن نبرد

تحدید توان نظامی و خالی کردن ذخایر تسلیحاتی کشور هدف از طریق ایجاد جنگ‌های فرسایشی، از ویژگی‌های جنگ ترکیبی است. برای مثال، تلاش ناتو برای فرسایشی کردن عملیات ویژه روسیه در اوکراین و حمایت‌های گسترده نظامی، سیاسی و تبلیغاتی غرب از کی‌یف، بخشی از جنگ ترکیبی غرب برای کاهش ذخایر تسلیحاتی روس‌ها برای ورود به جنگ‌های گسترده است. در همین رابطه، لابی ایپک از طریق خلق گفتمان‌های تحریمی جدید همچون مبارزه با پولشویی، مقابله با گروگان‌گیری نیابتی و حفظ امنیت پایدار، به دنبال شکل‌گیری یک جنگ فرسایشی علیه جمهوری اسلامی ایران به ویژه در حوزه‌های اقتصادی و فرهنگی است.

۴-۵. پررنگ بودن دیپلماسی اجبار

«دیپلماسی اجبار»^۱، تلفیق دیپلماسی و میدان علیه کشور هدف است. هویج‌ها (مشوق‌ها) در

1. Coercive Diplomacy

لایه دیپلماسی، بیشتر شامل لغو تحریم‌ها یا ارائه برخی امتیازات و میدان بیشتر شامل چماق‌ها (تهدیدها) و تهدید به استفاده از گزینه نظامی است. در دیپلماسی اجبار، همزمان با اعمال تحریم‌های سخت و فشرده برای فلج‌سازی اقتصاد کشور هدف، پیام‌هایی نیز برای مذاکره ارسال می‌شود. کشوری که از دیپلماسی اجبار استفاده می‌کند، به دنبال آن است تا با هزینه‌های اقتصادی و سیاسی کمتر از تهاجم نظامی، به اهدافش دست یابد. از منظر طراحان جنگ ترکیبی، سه ویژگی «تناسب»،^۱ «متقابل بودن»^۲ و اصل «اعتبار اجبار»، لازمه موفقیت دیپلماسی اجبار است (اسدی، ۱۳۹۰، ص ۲۵-۳۰). این نوع دیپلماسی، هنگامی از اثربخشی لازم برخوردار است که اعتماد شهروندان به حاکمیت، شکننده باشد. حامیان نظریه دیپلماسی اجبار و تشدید تحریم‌های جمهوری اسلامی ایران، با استفاده از فنون عملیات روانی و جنگ ترکیبی، این گزاره را القاء می‌کنند که جمهوری اسلامی ایران براساس تحلیل هزینه-فایده، سرانجام به این نتیجه خواهد رسید که رویکرد بومی‌سازی دانش هسته‌ای، همراهی با عملیات ویژه روسیه در اوکراین، خیز به سمت ساخت موشک‌های بالستیک نقطه‌زن و هایپرسونیک و حمایت از جبهه مقاومت اسلامی، اقتصاد این کشور را با مشکلات فزاینده‌ای مواجه ساخته است و اصرار بر تداوم آن، ضمن فشار معیشتی بر مردم و ایجاد اعتراضات اقتصادی، نهایتاً بقای حکومت را به مخاطره خواهد انداخت. لابی اپیک بیشتر از کلیدواژه «تحریم‌های فلج‌کننده»^۳ استفاده می‌کنند (Rogin, 2015).

«امتیازگیری»^۴ از کشور هدف در شرایط مذاکرات تحت فشار، از مهم‌ترین اهداف دیپلماسی اجبار است. در همین راستا، باراک اوباما، رئیس‌جمهور وقت آمریکا بعد از توشیح «قانون جامع تحریم‌ها، مسئولیت‌پذیری و محروم‌سازی ایران» معروف به سیسادا، به صراحت اعلام کرد هدف از توشیح این قانون، وادارسازی جمهوری اسلامی ایران به پذیرش «مذاکرات تحت فشار» است (Authenticated U.S. Government Information, 2012, p. 3). حمایت لابی اپیک برای وادارسازی ایران به پذیرش برجام پلاس از طریق تشدید فشار حداکثری، مصداقی از حمایت لابی اپیک از گزینه دیپلماسی اجبار علیه جمهوری اسلامی ایران است. در همین چارچوب اغلب لابی‌های اسرائیل به ویژه لابی‌های نزدیک به حزب لیکود، از مخالفان سرسخت برجام هستند و بر این باورند که علاوه بر تعلیق غنی‌سازی، محدودسازی توان موشکی و فعالیت‌های منطقه‌ای ایران نیز باید در متن توافق برجام پلاس گنجانده شود. در همین راستا، لابی اپیک خواستار رفع موارد زیر در

1. Proportionality
2. Reciprocity
3. Paralyzing Sanctions
4. Scoring

توافق برجام و انعقاد توافق جدید هسته‌ای است:

- در توافق برجام برای استمرار «بازرسی‌های کوتاه مدت هر زمان- هر مکان»^۱ تضمینی ارائه نشده است.

- در توافق برجام، تعدیل تحریم‌های ایران به اجرای کامل دغدغه‌های سازمان بین‌المللی انرژی اتمی در خصوص «ابعاد نظامی احتمالی»^۲ مشروط نشده بود،

- در سند برجام، تحریم‌ها به محض آغاز توافق تعدیل می‌شوند، در حالی که تحریم‌ها می‌بایست پس از راستی‌آزمایی تعهدات ایران تعدیل شوند،

- با استناد به برجام برخی محدودیت‌های کلیدی ایران بعد از ۸ سال برداشته می‌شوند،

- در برجام به جای تأکید بر واژه «برچیده شدن ساترئیفیوژها»، کاهش و انجماد سطح غنی‌سازی را مطرح نموده، در حالی که توجه به «بازگشت‌ناپذیر بودن توانمندی‌های فنی» ایران در حوزه هسته‌ای، باید به عنوان یک اصل راهبردی در مذاکرات هسته‌ای مورد توجه قرار می‌گرفت.

۴-۶. استفاده از مفاهیم ایدئولوژیک در جنگ روایت‌ها

یکی از آثار فکری لئو اشتراوس که در تهاجم ترکیبی بروز و ظهور دارد، داشتن نگاه ایدئولوژیک به تحولات سیاست خارجی است. برای نومحافظه‌کارانی که جهان را تا حدود زیادی برحسب خیر و شرّ مرزبندی می‌کنند، شوروی و مکتب کمونیسم، نماد «محمور شیطان»^۳ بود (Gwen, 2009, p. 4). قانونگذاران نومحافظه‌کار آمریکا مدعی‌اند که یکی از مجاری استقرار صلح و ثبات در غرب آسیا، تصویب لوایحی است که به تحکیم ستون‌های حکمرانی لیبرال دموکراسی در کشورهای شرور و یاغی کمک کند. این گفتمان در جنگ روایت‌های لابی‌ایپک نیز محسوس است و لابی مذکور از ائتلاف ایران، روسیه و چین به عنوان «محمور شرارت نوین» نام می‌برند.^۴

۴-۷. نقش کلیدی ذخایر سرمایه اجتماعی در جنگ روایت‌ها

امروزه در کنار سرمایه‌های انسانی، مالی و اقتصادی، سرمایه دیگری به نام سرمایه اجتماعی مورد بهره‌برداری قرار گرفته است. این مفهوم به پیوندها و ارتباطات میان اعضای یک شبکه به عنوان منبع با ارزش اشاره دارد که با خلق هنجارها و اعتماد متقابل، موجب تحقق اهداف اعضاء می‌شود (الوانی و

1. anytime, anywhere short-notice inspections

2. Possible Military Dimensions (PMD)

3. Axis of Evil

4. Institute for Policy Innovation (2024), https://www.ipi.org/ipi_issues/detail/the-new-axil-of-evil-is-bigger-better-armed-and-power-hungry, (Accessed on: 01/06/2024)

سید نقوی، ۱۳۸۱، ص ۴). یکی از مهم‌ترین ابعاد تهاجم ترکیبی و جنگ روایت‌های لابی‌های اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران، استفاده از ترفندهای تبلیغاتی برای کاهش اعتماد عمومی شهروندان به نهادهای حاکمیتی و رقیق‌سازی همبستگی ملی است.

جدول ۴- اهداف جنگ روایت‌های لابی‌ای یک در حوزه سرمایه اجتماعی

ابعاد جنگ روایت‌ها	توضیحات
ایجاد نارضایتی عمومی	یکی از ابزارهای مهم تهاجم ترکیبی، استفاده از سلاح تحریم به عنوان یکی از اهرم‌های فشار بر کشور هدف است. رصد و پایش ابعاد جنگ ترکیبی معماران و حامیان تحریم جمهوری اسلامی ایران، بیانگر برنامه‌ریزی آنان برای ناامن‌سازی کشور و ایجاد «اغتشاشات اقتصادی» ^۱ است (دلاورپوراقدم، ۱۳۸۸، ص ۹). طراحان تحریم جمهوری اسلامی ایران در چارچوب مردم‌زدایی از سپهر حکمرانی انقلاب اسلامی، بر این باورند که سازه تحریم‌ها باید طوری طراحی شود که بیشترین نارضایتی را بین اقشار و اصناف آسیب‌پذیر اقتصادی به وجود آورد (دلاورپوراقدم، ۱۳۸۵، ص ۵۲).
ایجاد دوقطبی‌های کاذب	دوقطبی‌سازی از ویژگی‌های ذاتی تهاجم ترکیبی است که اولین آسیب را به انسجام داخلی وارد می‌سازد. برای مثال، القای دوقطبی‌سازی سلبریتی‌ها و شهروندان، دوقطبی شدن موافقان و مخالفان فرهنگ عفاف و حجاب، دوقطبی شدن شرق‌گرای و غرب‌گرای، دوقطبی شدن فیلترینگ فضای مجازی و آزادی فضای مجازی و دوگانه‌سازی محرمانه بودن و شفافیت، مصادیقی از جنگ شناختی غرب با هدف شکاف اجتماعی و تضعیف انسجام اجتماعی است.
مهندسی مهاجرت معکوس	مهندسی مهاجرت و تأثیرگذاری بر افکار پناهنجویان در جهت خواست و اراده کشور مهاجم و هدایت آن به سمت تخریب وجهه عمومی کشور هدف، یکی دیگر از شاخص‌های تهاجم ترکیبی است.
مختل نمودن امنیت روانی	مخالفان دیدگاه‌های امنیتی مکتب کپنهاک معتقدند که درک ماهیت تهدید در فضای امنیتی، بیش از هر چیزی با تلقی ذهنی بازیگر از مقوله امنیت مرتبط است. به همین دلیل یکی از کارکردهای عملیات ترکیبی لابی‌ای، اختلال در امنیت روانی شهروندان و کاهش امید به آینده به ویژه در قشر جوان، فعالان صنفی و دانشگاهی است.

۴-۸. تصویب قوانین جامع تحریمی علیه جمهوری اسلامی ایران

مهم‌ترین دلیل تمرکز جنگ ترکیبی لابی‌ای ایپک بر کنگره، نقش مهم مجالس نمایندگان و سنای آمریکا در نظام مبتنی بر توازن قوا است. براساس بند هشتم اصل یکم قانون اساسی آمریکا، تنظیم روابط خارجی با سایر کشورها، اعلان جنگ، فراخوان و تصویب بودجه نیروهای مسلح از جمله اختیاراتی است که به کنگره تفویض شده است. کنگره همچنین از طریق تصویب لوایح، صدور بیانیه، ارائه رهنمودهای قانونی، فشار قانونی، اعمال محدودیت‌های قانونی، تصویب بودجه پیشنهادی

1. Base economic riots

کاخ سفید، ارائه مشاوره‌های غیررسمی و نظارت بر دستگاه‌های اجرایی، به صورت غیرمستقیم بر سیاست خارجی آمریکا تأثیر می‌گذارد (U.S. National Archives, 2024). یکی از ابعاد جنگ پارلمانی ایپک، لابی‌گری فشرده با قانونگذاران حامی اسرائیل برای گذار از تصویب قوانین تک‌بُعدی به سمت تصویب قوانین جامع تحریمی علیه جمهوری اسلامی ایران است که از مصادیق آن می‌توان به بیانیه ایپک، پس از تصویب «قانون جامع تحریم‌ها، مسئولیت‌پذیری و عدم سرمایه‌گذاری در ایران، مصوب سال ۲۰۱۰»^۱ معروف به سیسادا اشاره کرد (U.S. Department of State, 2010).

۴-۹. طرح موضوع‌های غیرهسته‌ای در شورای امنیت سازمان ملل

بسترسازی برای گشایش پرونده‌های جدید علیه جمهوری اسلامی ایران در شورای امنیت سازمان ملل، بخشی دیگری از پازل معماران تهاجم ترکیبی علیه جمهوری اسلامی است. به عبارتی، پس از برجام و راستی‌آزمایی صلح‌آمیز بودن فعالیت‌های اتمی ایران از سوی بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، موضوع هسته‌ای دیگر از ظرفیت لازم برای القای تهدید امنیتی ایران برخوردار نیست. به همین دلیل نظریه‌پردازان تهاجم ترکیبی غرب، گفتمان‌های جدیدی را در دستور قرار دادند که از مهم‌ترین آن می‌توان به جنگ روایت‌های نخست وزیر صهیونیستی و لابی‌های اسرائیل برای متهم‌سازی ایران به «اخلال در انتقال جریان آزاد نفت» و «ناامن‌سازی آب‌های آزاد و بین‌المللی» در خلیج فارس، دریای عمان، اقیانوس هند و باب‌المندب اشاره کرد.

۴-۱۰. انتفاع ابزاری و بهره‌برداری تبلیغاتی از مخالفان کشور هدف

یکی از ابعاد جنگ ترکیبی، بهره‌برداری تبلیغاتی و سیاسی از مخالفان سیاسی کشور هدف است. در همین راستا، استفاده از ظرفیت «گروه‌های معارض»^۲ یا جریان‌های ضدانقلاب و هدایت آنان به سمت هنجارشکنی، تحریف ارزش‌ها و برنامه‌ریزی برای ایجاد وحدت رویه‌ای بین آنان، یکی از ویژگی‌های تهاجم ترکیبی لابی‌های پژوهشی صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران است که به وضوح می‌توان بازتاب این سیاست را در گزارش‌ها و توصیه‌های سیاستی پژوهشگران یهودی بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها مشاهده نمود (Foundation of Defense Democracies, 2024).

۴-۱۱. مردمی‌سازی تهدید

معماران عملیات روانی در تهاجم هیبریدی از طریق سیماسازی مجازی از ارزش‌های لیبرال دموکراسی و روایت‌های جعلی از احکام اسلامی مانند قصاص یا حجاب اسلامی، سیاه‌نمایی از

1. Comprehensive Iran Sanctions, Accountability, and Divestment Act of 2010 (CISADA)

2. Opponent groups

وضعیت حقوق بشر در ایران، به عنوان ابزاری برای مردم‌زدایی از سپهر حکمرانی انقلاب اسلامی بهره‌برداری می‌کنند. از منظر معماران جنگ هیبریدی، جنگ شناختی زمانی از اثربخشی لازم برخوردار است که بخشی از مرجع تهدید و ناامنی از درون جامعه ایران روایت شود، که در مطالعات امنیت نرم از آن با کلیدواژه «مردمی‌سازی تهدید»^۱ نام می‌برند.

۴-۱۲. انزوای جمهوری اسلامی ایران در مجامع و سازمان‌های بین‌المللی

یکی از اضلاع جنگ هیبریدی، منزوی‌سازی کشور هدف در ترتیبات منطقه‌ای یا سازمان‌های بین‌المللی است. برای مثال، وحدت جریان‌های غربی، عبری، نفاق و ضدانقلاب در شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد مورخ ۱۴ دسامبر ۲۰۲۲ (۲۳ آذر ۱۴۰۱) در خصوص اخراج ایران از «کمیسیون مقام زنان»^۲ یا صدور قطعنامه علیه ایران در شورای حقوق بشر سازمان ملل (مورخ سوم آذر ۱۴۰۱)، پزلی از جنگ ترکیبی برای کاهش عمق استراتژیک سیاست خارجی و تضعیف مواضع اصولی ایران در نهادهای بین‌المللی بوده است. شایان ذکر است قطعنامه شورای حقوق بشر سازمان ملل به پیشنهاد آلمان و ایسلند در بحبوحه ناآرامی‌های شهرپور تا آبان ۱۴۰۲ با ۲۵ رأی موافق، ۶ رأی مخالف و ۱۶ رأی ممتنع به تصویب رسید (United Nations, 2022).

۴-۱۳. هدایت تحریم‌های حقوق بشری به سمت نهادهای انقلابی، قضایی و فراجا

از منظر معماران جنگ ترکیبی، حقوق بشر به دلیل تأثیرگذاری بالا بر افکار عمومی، از ظرفیت بالایی برای سیماسازی مجازی و سیاه‌نمایی از شرایط داخلی جمهوری اسلامی ایران برخوردار است. جنگ روایت‌های لابی‌های اسرائیل، به ویژه در دو سطح اندیشکده‌ها و رسانه‌ها، بیشتر بر مفاهیمی متمرکز شده‌اند که از بیشترین شعاع اثرگذاری بر جامعه ایران و کمرنگ‌سازی انسجام ملی برخوردار باشند، به طوری که جهت‌گیری اغلب تحریم‌های به اصطلاح حقوق بشری، از طریق وارونه‌سازی اخبار مرتبط با حقوق زنان، ایجاد تشکیک نسبت به سلامت انتخابات، تحریف آمار و شرایط زندانیان سیاسی، حمایت از عرفان‌های نوظهور و فرقه‌های ضالّه و متهم‌سازی جمهوری اسلامی ایران به نقض معاهدات بین‌المللی بشردوستانه مانند «عهدنامه بین‌المللی حقوق سیاسی و مدنی»^۳، «معاهده حذف تمام اشکال تبعیض نژادی»^۴ و «معاهده بین‌المللی حقوق فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی»^۵ دنبال می‌شود.

1. Popularization of threats

2. Commission on the Status of Women

3. International Covenant on Civil & Political Rights (ICCPR)

4. The Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CEDAW)

5. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR)

۴-۱۴. افزایش مصادیق سپاه‌ستیزی، ایران‌هراسی، شیعه‌هراسی و اسلام‌ستیزی

یکی از مهم‌ترین ابعاد جنگ ترکیبی لابی‌های اسرائیل، خلق روایت‌های جعلی و اخبار انحرافی در چهار حوزه سپاه‌ستیزی، ایران‌هراسی، شیعه‌ستیزی و اسلام‌هراسی است. اسلام‌هراسی با تبلیغات لابی‌های رسانه‌ای اسرائیل، پس از حوادث ۱۱ سپتامبر شدت گرفت، به طوری که اولین بار عبارت «سونامی اسلامی» را گرت ویلدرز^۱ نماینده هلند و نزدیک به لابی‌های اسرائیل در واکنش به گسترش موج اسلام‌گرایی در اروپا یا افزایش مهاجرت مسلمانان به این قاره بکار برد، البته عبارت «اسلام‌هراسی» نخستین بار از اواخر دهه ۱۹۸۰ و اوایل دهه ۱۹۹۰ در غرب رایج شد که ریشه آن بیشتر به افزایش «بیگانه‌هراسی» در اروپا بازمی‌گشت (Euronews, 2023).

۴-۱۵. القای بن‌بست حکمرانی در کشور هدف

یکی از ابعاد جنگ روایت‌های لابی‌های اسرائیل به ویژه لابی پارلمانی ایپک، القای «بن‌بست حکمرانی»^۲ در جمهوری اسلامی ایران برای مدیریت نظام مسائل اساسی، با هدف بسترسازی برای وقوع بحران‌های ساختاری و هویتی است که ارتباط نزدیکی با نظریه «دولت ورشکسته» و شکل‌گیری بحران‌های پنج‌گانه لوسین پای^۳ دارد. از منظر معماران و نظریه‌پردازان جنگ ترکیبی، سازماندهی انقلاب‌های رنگین در شوروی سابق هنگامی میسر شد که قبل از آن، جمهوری‌های اتحاد جماهیر شوروی، بحران‌های کارآمدی، سرمایه اجتماعی و حکمرانی را سپری کرده بودند. طراحان تهاجم ترکیبی مدعی‌اند تا زمانی که جمهوری اسلامی ایران، وارد فاز بحران کارآمدی و مشروعیت نشود، نمی‌توان تجارت‌های فروپاشی شوروی و انقلاب‌های رنگین را در مورد آن اجرایی نمود. تمرکز طراحان جنگ ترکیبی به مردم‌زدایی از ساختار تصمیم‌گیری و دل‌سرد نمودن مردم در فرآیند مشارکت سیاسی و اجتماعی، بخشی از اهداف معماران جنگ ترکیبی علیه جمهوری اسلامی ایران است (دل‌اورپوراقدم، ۱۳۹۳، ص ۵۴).

۵. نتیجه‌گیری

در قرن بیست و یکم، تفکر وستفالیایی که در آن به نقش انحصاری قدرت سخت توجه می‌شد، از کارایی لازم برای تغییر رفتار یا تغییر نظام سیاسی کشور هدف برخوردار نیست. تا قبل از ورود به دهه چهارم انقلاب، تهدیدات امنیت ملی از لحاظ اهداف، ماهیت، شدت، ابزار، مرجع تهدید و مخاطبان به دو بخش تهدیدات نرم و سخت تفکیک می‌شدند، ولی با ورود به دهه چهارم انقلاب،

1. Geert Wilders

2. Deadlock of governance

3. Lucian W. Pye

گونه جدیدی از تهدیدات با عنوان «تهدیدات شبه‌سخت» نیز به سبب تهدیدات فراروی جمهوری اسلامی ایران افزوده شده است. با ورود به گام دوم انقلاب، شیوه‌های تهاجم دشمن نیز با تغییراتی مواجه و لابی‌های مخالف جمهوری اسلامی ایران در ایالات متحده آمریکا به ویژه لابی‌های اسرائیل از جمله ایپک، با حمایت سازماندهی‌شده از عناصر تهاجم سخت، نیمه‌سخت و نرم، وارد جنگ هیبریدی و شناختی علیه جمهوری اسلامی ایران شده‌اند. اتاق‌های فکر و لابی‌های مطالعاتی با تولید گفتمان، خلق ایده و تحلیل محتوای مطالب، تأثیر ماندگاری بر کانون‌های قدرت در آمریکا به ویژه کنگره و کاخ سفید دارند، به همین دلیل بخشی از روایت‌گری لابی ایپک از مجاری اندیشکده‌ها و مخازن فکری همسو دنبال می‌شود. نوع کنشگری لابی ایپک نشان می‌دهد که لابی مذکور از طریق جعل اخبار و روایت‌ها، در برابر هرگونه تقریب روابط ایران با همسایگان، ترمیم روابط ایران با اتحادیه اروپا و عضویت ایران در مجامع بین‌المللی سنگ‌اندازی نموده و در پوشش تأسیس اتاق فکر، استخدام مدیران ارشد اندیشکده‌های مطرح آمریکا و حمایت از حضور پژوهشگران همسو در جایگاه شهود جلسات استماع کنگره، از ظرفیت جامعه خبرگی در جهت فشار حداکثری علیه ایران استفاده می‌کند. در نتیجه مدیریت نظام‌مند و پیش‌رویدادی تهاجم ترکیبی لابی‌های مخالف جمهوری اسلامی ایران در ایالات متحده آمریکا، به ویژه لابی‌های اسرائیل از جمله ایپک، مستلزم طراحی الگویی بومی و تحول در ابزار و روش‌های مدیریت تهدید است.

منابع

- آذری، بهمن (۱۳۸۵). جنگ‌های آینده. علوم و فنون نظامی، ۲(۵)، ص ۱۲۶-۱۱۴.
- اجتهادی، مصطفی؛ کشفی‌نیا، وحید (۱۳۹۸). بررسی جامعه‌شناختی مخاطبان فرهنگ سلبریتی در اینستاگرام فارسی. *مطالعات رسانه‌ای نوین*، ۵(۲۰)، ص ۱۴۸-۱۱۳.
- احمدی لفرکی، بهزاد (۱۳۸۶). *لابی‌های ولابی‌گر در آمریکا*. تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر.
- اسدی، ناصر (۱۳۹۰). *دیپلماسی اجبار (بررسی مقایسه‌ای سیاست ایالات متحده در قبال عراق، لیبی و ایران)*. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- الوانی، سید مهدی؛ میرعلی، سید تقوی (۱۳۸۱). سرمایه اجتماعی: مفاهیم و نظریه‌ها. *مطالعات مدیریت*، ۹(۳۴).
- الوندی، زهرا و همکاران (۱۴۰۰). تأثیر لابی اسرائیل بر روابط ایران و اتحادیه اروپا با تأکید بر برنامه هسته‌ای ایران. *ژئوپلیتیک*، ۱۷(۲).
- تابع افشار، ساناز؛ برزگر، کیهان (۱۳۹۶). رئالیسم نئوکلاسیک و سیاست خارجی آمریکا؛ تحلیلی نظری بر فهم سیاست خارجی ایالات متحده. *رهیافت سیاسی بین‌المللی*، ۸(۱)، ص ۶۹-۴۲.
- جوانشیری، امیرصدرا؛ بصیری، محمدعلی (۱۳۹۸). مقایسه نقش لابی اسرائیل در سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا در دوران باراک اوباما و دونالد ترامپ با تأکید بر توافق هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران. *مطالعات بین‌المللی*، شماره ۶۱.
- حسینی صیاد نورد، مجید؛ مایلی، محمدرضا (۱۳۹۹). تحول نظریه‌سازانگاری از روابط بین‌الملل به مباحث علوم سیاسی. *مطالعات روابط بین‌الملل*، ۱۳(۵۰)، ص ۱۵۳-۱۳۳.
- خامنه‌ای، سید علی (۱۴۰۲/۱۰/۱۰). *بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی*.
- دلاورپوراقدم، مصطفی (۱۳۸۵). *مختصات ابعاد عملیات روانی تحریم جمهوری اسلامی ایران*. تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- دلاورپوراقدم، مصطفی (۱۳۸۸). *ریشه‌یابی وقوع بحران‌های اجتماعی در ساختار امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران*. تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- دلاورپوراقدم، مصطفی (۱۳۹۲). *جلسات استماع مرتبط با جمهوری اسلامی ایران در کمیته روابط خارجی مجلس نمایندگان آمریکا*. تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- دلاورپوراقدم، مصطفی (۱۳۹۳). *دیپلماسی پارلمانی (۳)*: با تأکید بر روش‌های لابی‌گری مراکز مطالعاتی در کنگره آمریکا. تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- دلاورپوراقدم، مصطفی (۱۴۰۱). *ابعاد و شیوه‌های فعالیت لابی‌های صهیونیستی در کنگره آمریکا*. تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات سیاسی.
- دلاورپوراقدم، مصطفی؛ دهقانی فیروزآبادی، سید جلال (۱۳۹۶). *دیپلماسی نومحافظه‌کاران کنگره آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران*. *پژوهش‌های سیاسی جهان اسلام*، ۷(۱).
- دلاورپوراقدم، مصطفی؛ محبی، جلیل (۱۳۹۲). *ابعاد، اهداف و ماهیت تحریم‌های جمهوری اسلامی ایران*. سازمان

- بسیج حقوق دانان.
 دلاورپوراقدم، مصطفی؛ معادی رودسری، محمدحسن (۱۳۹۴). *دیپلماسی هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر دیپلماسی پارلمانی*. تهران: انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
 دهشیار، حسین (۱۳۸۴). *محافظه‌کاران و سیاست خارجی آمریکا*. تهران: نشر سرای.
 رحمانی، منصور (۱۳۹۳). *دیپلماسی عمومی و سیاست خارجی. مطالعات راهبردی جهانی شدن*، ۶(۱۵)، ص ۶۳-۸۹.
 رشید، غلامعلی؛ پوردستان، احمدرضا؛ رضائی، محسن (۱۴۰۰). عوامل و ویژگی‌های نسل چهارم جنگ‌های مؤثر بر صحنه جنگ‌های آینده. *مطالعات دفاعی استراتژیک*، شماره ۸۳.
 زهتاب، الماسی (۱۳۸۸). *نظریه‌های تکاملی جنگ. علوم و فنون نظامی*، ۶(۱۴)، ص ۷۵-۹۲.
 شاکری، یاسر (۱۴۰۲). *هوش مصنوعی در نیروهای مسلح، مروری بر قابلیت‌ها، کاربردها و چالش‌ها*. *تملن حقوقی*، ۶(۱۸)، ص ۲۰۲-۲۴۴.
 عراقی، عبدالله و همکاران (۱۴۰۱). *واکاوای اهداف جنگ شناختی دشمن و راهکارهای تاب‌آوری مقابله با آن با تأکید بر آموزه‌های قرآن*. *مطالعات دفاع مقدس*، شماره ۴۱.
 کلاتری، فتح‌الله (۱۳۹۵). *تدوین راهبردهای کلان جنگ ترکیبی*. *راهبرد دفاعی*، ۱۴(۵۵)، ص ۷۵.
 لفورکی، بهزاد (۱۳۸۶). *لابی و لابی‌گر در ایالات متحده آمریکا*. تهران: مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر.
 محشوری، علیرضا و همکاران (۱۴۰۱). *نظام سیاسی لیبرال در اندیشه سیاسی لئواشترانس*. *سیاست پژوهی ایرانی*، ۹(۳۴)، ص ۷۳-۵۴.
 ناجز، برین (۱۴۰۲). *عصر هیبریدی: امنیت بین‌المللی در دوران جنگ ترکیبی*. ترجمه محمدحسین قربانی زواره. مرکز مطالعات راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران.
 Ahmadi, A.R. (2014). Israel Lobby in the U.S. and Iran – P5+1 Negotiations. *Iranian Review of Foreign Affairs*, 5(1), p. 57-87.
 AIPAC (2024). *Countering Iran Aggression and Nuclear Weapons Quest*. Available at: <https://www.aipac.org/resources/iran-one-step-closer-to-nuclear-weapons>, (Accessed on: 5/04/2024)
 Albright, D. (2007). *Iran's Nuclear Program and Diplomatic Options to Contain it*. Available at: <https://www.armscontrol.org/documents-reports/2007-12/irans-nuclear-program-diplomatic-options-contain>, (Accessed on: 2/12/2023)
 Albright, D. (2014). *Negotiations on Iran Nuclear Program, U.S. Senate, Foreign Relations Committee*. Available at: <https://www.foreign.senate.gov/hearings/negotiations-on-irans-nuclear-program>, (Accessed on: 2/1/2024).
 Authenticated U.S. Government Information (2012). *Obama Statement on Sanctions Against Iran*. Available at: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/DCPD-201200609/pdf/DCPD-201200609.pdf>, p: 3, (Accessed on: 08/02/2024)
 Congressional Research Service (2024). *Iran Background and U.S. Policy, U.S. Congress*, p. 2.
 Euronews (2023). *Dutch election: Anti-Islam, far-right Geert Wilders bags shock victory*. Available at: <https://www.euronews.com/2023/11/23/political-earthquake-in-the-netherlands-anti->

- islam-populist-geert-wilders-landslide-victor/, (Accessed on: 25/12/2023)
- Foundation of Defense Democracies (2024). *Mark Dubowitz*. Available at: <https://www.fdd.org/eam/mark-dubowitz/>, (Accessed on: 28/02/2024)
- Gwen, B. (2009). Irving Kristol Godfather of Modern Conservatism. *New York Times*, vol. 2. *Harvard Business School Online*. Available at: <https://online.hbs.edu/blog/post/emotional-intelligence-in-leadership>, (Accessed on: 03/04/2024).
- Hoffman, F. (2007). *Conflict in the 21st Century: The Rise of Hybrid Wars*. Arlington, Virginia: Potomac Institute for Policy Studie.
- Hofmann, F. (2021). Mars Adapting: Military Change During War. *National Defense University*, vol. 1.
- Hofmann, F.G. (1996). *Decisive Force, The New American Way of War*. Foreign Policy of Institute. *Institute for Policy Innovation*. URL= https://www.ipi.org/ipi_issues/detail/the-new-axil-of-evil-is-bigger-better-armed-and-power-hungry, (Accessed on: 01/06/2024)
- Mallet, E. & Juneau, T. (2023). A Neoclassical Realist Theory of Overbalancing. *Global Studies Quarterly*, vol. 3, p.12-1.
- NATO Strategic Warfare Development Command (2023). *Cognitive Warfare: Strengthening and Defending the Mind*. Available at: <https://www.act.nato.int/article/cognitive-warfare-strengthening-and-defending-the-mind>, (Accessed on: 28/03/2024)
- Pew Research Center (2020). Available at: <https://www.pewresearch.org/social-trends/2020/05/14/on-the-cusp-of-adulthood-and-facing-an-uncertain-future-what-we-know-about-gen-z-so-far-2/>, (Accessed on: 2/01/2024)
- Rauta, V. (2020). Towards a typology of non-state actors in 'hybrid warfare': proxy, auxiliary, surrogate and affiliated forces. *Cambridge Review of International Affairs*, 33(6), p. 868-887.
- Rogin, J. (2015). *AIPAC chief: There's still time ... but we need to do more on Iran*. Available at: <https://foreignpolicy.com/2012/03/05/aipac-chief-theres-still-time-but-we-need-to-do-more-on-iran/>, (Accessed on: 08/02/2024)
- The Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CEDAW)*.
- Toronto Star (2018). *McLuhan Marshal*. Available at: <https://www.legacy.com/ca/obituaries/thestar/name/eric-mcluhan-obituary?id=41943861>, (Accessed on: 2/4/2024)
- U.S. Congress (2024). *Congressional Record, U.S. Congress Library*. vol 1.
- U.S. Department of State (2010). *Comprehensive Iran Sanctions, Accountability, and Divestment Act of 2010*. Available at: <https://2009-2017.state.gov/e/eb/esc/iransanctions/docs/160710.htm>, (Accessed on: 13/01/2024)
- U.S. National Archives (2024). *Iran*. Available at: <https://search.archives.gov/search?query=iran&submit=&utf8=&affiliate=national-archives>, (Accessed on: 08/03/2024).
- United Nations (2022). *Iran removed from UN Commission on the Status of Women*. Available at: <https://news.un.org/en/story/2022/12/1131722/>, (Accessed on: 05/03/2024)